

STORTINGET

Representantforslag 104 S

(2023–2024)

fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Tor André Johnsen, Marius Arion Nilsen og Bård Hoksrud

Dokument 8:104 S (2023–2024)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Tor André Johnsen, Marius Arion Nilsen og Bård Hoksrud om videreutvikling av veireformen

Til Stortinget

Bakgrunn

Veireformen med opprettelsen av Nye Veier AS har vært en suksess og har oppfylt formålet om raskere og rimeligere hovedveiutbygging. Reformen har svart på en stor mangel i det norske veisystemet – et effektivt høyhastighetsveinett som binder landsdelene sammen. Dette viser også regjeringens evalueringsrapport vedrørende omorganiseringen av veisektoren.

Nye Veier AS har gitt samfunnet mer vei for pengene, men har også bidratt til å gjøre Statens vegvesen bedre.

Forslagsstillerne mener at hovedoppgavene i veisektoren skal være å fortsette rask utbygging av et høyhastighetsveinett og få hentet inn det betydelige vedlikeholdsetterslepet som preger det norske veinettet. Trafikksikkerhetssituasjonen i Norge er urovekkende. Hvert år siden regjeringsskiftet i 2021 har det vært en økning i alvorlige ulykker. Det er grunn til å tro at underkapasitet på hovedveiene og elendig veikvalitet er blant de viktigste trafikksikkerhetsutfordringene.

Forslagsstillerne mener at det er behov for strukturelle endringer, da veldig mange oppgaver i veisektoren er delegert til Statens vegvesen som veiforvalter. En slik sterk byråkratisk maktstruktur er uheldig og kan motvirke dynamikk og innovasjon i sektoren. Det som har

skjedd på utbyggingsiden etter dannelsen av Nye Veier AS, er et godt eksempel på at konkurranse kan gi ny dynamikk. Stadig økende kostnader og lang utbyggingstid ble snudd til rask sammenhengende utbygging og optimalisering av hovedveiprosjekter hos både Nye Veier AS og Statens vegvesen. Det er målestokkonkurransen om å levere de beste samfunnsmessige løsningene som driver denne dynamikken.

Forslagsstillerne vil ha mer dynamikk, innovasjon og meningsmangfold inn i flere områder i veisektoren. Dagens maktkonsentrasjon i Statens vegvesen er et hinder for dette. Statens vegvesen sin rolle som veiforvalter har ikke vært vellykket i dagens form.

Det enorme vedlikeholdsetterslepet som har fått bygge seg opp over tid, handler både om manglende politisk prioritering, men også om bruken av de ressursene som er tilgjengelige. Saken om Tretten bru og mangelfull oppfølging av svakheter ved trebruer hos Statens vegvesen er også eksempler på manglende sikkerhetsforståelse. Videre er det slik at mange trafikktinge veier med høye sikkerhetsutfordringer ikke prioriteres i første rekke. Det er manglende oppmerksomhet på veikvalitetens betydning for trafikksikkerheten i dagens organisering av sektoren.

Samferdselsdepartementet må ta et større selvstendig ansvar i sektoren og bør overta det som i dag er Vegdirektoratets oppgaver. Dette vil også gi en enklere struktur.

For å sikre en bedre tilgjengelighet over hele landet bør driften av kjøretøytekniske tjenester i enda større grad overlates til privat sektor. EU-kontroll gjennomføres i dag i privat sektor og er en servicetjeneste som har god tilgjengelighet.

Utbyggingsdelen av Statens vegvesen bør skilles ut og få samme rammebetingelser som Nye Veier AS har. Veier

normaler og fartsgrensekriteriene må samtidig moderniseres slik at de kommer på nivå med Norges naboland.

Statens vegvesen har i lang tid vært den sentrale premissgiveren for utvikling av veisektoren. Forslagsstillerne vil likebehandle det nye forvaltningsorganet for vei og Nye Veier AS som premissgiver for vei- og kjøretøysektoren. Dette vil kunne gi en større grad av meningsmangfold og innovasjon også i denne delen av veisektoren.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme en sak om videreutvikling av veireformen som inneholder følgende momenter:

- a) Statens vegvesen med Vegdirektoratet avvikles og erstattes av et nytt forvaltningsorgan for veisektoren.
- b) Samferdselsdepartementet skal ha et større direkte ansvar for forvaltningen av veisektoren.
- c) Kjøretøytekniske tjenester utføres i større grad i privat sektor for å sikre bedre tilgjengelighet over hele landet.
- d) Tidligere Statens vegvesens utbyggingsdel skal ha samme rammebetingelser som Nye Veier AS.
- e) Nye Veier AS likestilles med det nye forvaltningsorganet for veisaker som premissgiver for utvikling av veisektoren.
- f) Veinormaler og fartsgrensekriterier skal moderniseres slik at de kommer på linje med praksis i Norges naboland.

6. mars 2024

Frank Edvard Sve

Morten Stordalen

Tor André Johnsen

Marius Arion Nilsen

Bård Hoksrud